

2. Лист від 15.04.2005 р., № 31-04200-20-17/6687 Міністерства фінансів України на запит щодо наднормативних витрат. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=54824&cat_id=34931&search_param=%EF%00%F0&searchPublishing=1. – Назва з екрану.

3. Лист від 05.03.2008 р., № 31-34000-20/23-1746/1386 Міністерства фінансів України щодо відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій, пов'язаних з виконанням підрядних робіт. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=110384&cat_id=34931. – Назва з екрану.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р., № 73. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. – Назва з екрану.

5. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Мінагрополітики України від 18 травня 2001 р., № 132.

6. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт, затверджені наказом Мінрегіонбуду України від 31 грудня 2010 р., № 573.

7. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені наказом Мінпромполітики України від 09 липня 2007 р., № 373.

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 "Запаси", Міжнародний документ від 01 січня 2012 року. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_021. – Назва з екрану.

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р., № 92. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0288-900>. – Назва з екрану.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р., № 246. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>. – Назва з екрану.

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р., № 318. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. – Назва з екрану.

12. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р., № 2755-IV. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Назва з екрану.

13. Податковий кодекс України (архів) від 02 грудня 2010 р., № 2755-IV зі змінами і доповненнями, внесеними законами України (остання зміна від 27 березня 2014 р., № 1166-VII. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=241&ArtID=1106>. – Назва з екрану.

14. Порядок надання висновків щодо розрахунків економічно обґрунтованих планових витрат під час формування оптово-відпускних цін на продовольчі товари, зміни цін на які підлягають декларуванню, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 14 серпня 2013 р., № 967. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1546-13>. – Назва з екрану.

15. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи, Закон України від 28 грудня 2014 р., № 71-VIII. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/71-19>. – Назва з екрану.

16. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, наказ Міністерства доходів і зборів України від 30 грудня 2013 р., № 872. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0103-14>. – Назва з екрану.

17. Про реорганізацію Міністерства промислової політики, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2013 р., № 94. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/94-2014-%D0%BF>. – Назва з екрану.

18. Свіржський Б. Податкова реформа: найголовніші аспекти / Б. Свіржський // Все про бухгалтерський облік. – 13 січня 2015 р., № 3 (2240). – С. 4-8.

19. Шустваль Т. Податок на прибуток підприємств: як працювати по-новому / Т. Шустваль // Все про бухгалтерський облік. – 14 січня 2015 р., № 4 (2241). – С. 52-58.

Стрижик У.Р. Финансово-учетное регулирование расходов субъектов хозяйствования относительно бухгалтерской практики и налогового законодательства с принятием закона о налоговой реформе

Перечислены основные изменения и новшества в налоговом законодательстве, которые произошли с принятием ряда нормативно-правовых документов, в частности Закона о налоговой реформе, которые действуют уже с 01 января 2015 г. Особое внимание обращено на определение, признание и распределение расходов, формирование себестоимости относительно отечественного и международного бухгалтерского законодательства. Отражены важность правового определения и регулирования расходов, которые служат основой правильного расчета финансового результата до налогообложения, а сейчас и объекта обложения налогом на прибыль. Определено, что положительным моментом налоговой реформы является гармонизация украинского бухгалтерского и налогового учета.

Ключевые слова: затраты, себестоимость, амортизация, объект налогообложения, налоговая реформа, правовое определение, регулирование расходов, финансовый результат.

Strizhyk U.R. Financial Accounting Regulation of the Business Entity Costs in the Accounting Practices and Tax Laws by the Law on Tax Reform Adoption

The major changes and innovations in the tax law are listed. They occurred with the adoption of a number of legal documents, in particular, of the Law on Tax Reform, which have been in effect since 01 January 2015. Special attention is paid to the definition, recognition and costs distribution, cost price formation in domestic and international accounting legislation. The importance of the legal definition and regulation costs, which is the basis for correct calculation of the financial result before tax, and now the taxable profit, are reflected. The positive aspect of tax reform is determined to harmonize Ukrainian accounting and taxation.

Keywords: expenses, cost, depreciation, object of taxation, tax reform, legal definition, regulation costs, the financial result.

УДК 336.276

*Проф. Т.В. Черничко, д-р екон. наук;
магістрант Т.М. Гливяк – Мукачівський ДУ*

ДИНАМІКА ТА СТРУКТУРА КРЕДИТНИХ РЕСУРСІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Досліджено суть та визначено особливості кредитної діяльності банків, застосовано статистичні методи аналізу кредитних операцій. Розглянуто особливості кредитних відносин у кризовий період та оцінено вплив динаміки кредитних ресурсів комерційних банків на розвиток фінансового ринку України. Проаналізовано основні функції кредиту в сучасних умовах, динаміку обсягів кредитів та ВВП з метою визначення участі кредитних ресурсів у процесі матеріального виробництва, динаміку кредитних ресурсів за секторами економіки та географічним розподілом. Виявлено проблеми, що виникли у процесі кредитування, та доведено їх вплив на розвиток фінансового ринку України. Визначено, що у структурі кредитів за географічним розподілом до сукупних валових кредитів абсолютно переважає частка кредитів для внутрішньої економіки; зростає частка кредитів для країн з економікою, що розвивається; зменшується частка кредитів в іноземній валюті; у структурі джерел формування кредитних ресурсів переважають надходження у вигляді частки коштів суб'єктів господарювання та фізичних осіб.

Ключові слова: банки, кредити, кредитна діяльність, статистичні методи, кредитні операції, ризики, фінансово-економічна криза, прибуток.

Постановка проблеми. Забезпечення стабільності діяльності банківської системи України – один з основних напрямів стимулювання довгострокової фінансової стабільності країни, усталеного економічного розвитку та зростання загального добробуту. Банківська система країни забезпечує безперервний рух

фінансових ресурсів, без достатнього обсягу яких стабільне функціонування ринкового господарства неможливе.

Одним із найважливіших завдань, вирішення якого забезпечує стимулювання економічного зростання, є формування оптимальної ресурсної бази комерційних банків, достатньої для кредитування поточних потреб суб'єктів господарювання, розвитку інвестиційної діяльності та підтримки власної ліквідності банківських установ.

Комерційні банки є суб'єктами господарювання, посередницька діяльність яких пов'язана, з одного боку, зі споживанням вільних грошових ресурсів, а з іншого – їх пропозицією підприємствам, організаціям, населенню та державі. Від операцій, пов'язаних із залученням коштів, залежить розмір накопичених банківських ресурсів, а отже, масштаби діяльності комерційних банків. Водночас, вигідне розміщення ресурсів сприяє підвищенню дохідності та ліквідності комерційних банків, забезпечує їх економічну самостійність та стабільність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних і російських учених, які досліджували особливості та проблеми формування оптимальних кредитних ресурсів комерційних банків, а також аналізували їх вплив на характеристики макроекономічної стабілізації та економічного розвитку, можна виділити роботи І.В. Алексєєва, О.Д. Василика, О.Д. Вовчак, Т.Л. Желюк, М.І. Крупки, В.І. Лисицького, І.О. Луїної, І.О. Лютого, С.В. Львовичкіна, А.Ю. Носова, В.М. Опаріна, М.І. Савлука, В.М. Суторміної, В.М. Федосова, А.С. Філіпенка, Л.М. Шаблістої, В.О. Шевчука, С.І. Юрія та ін.

Мета роботи – дослідження особливостей кредитних відносин у кризовий період та оцінювання впливу динаміки кредитних ресурсів комерційних банків на розвиток фінансового ринку України.

Викладення основного матеріалу. "Кредит – це економічні відносини між юридичними та фізичними особами і державою з приводу перерозподілу вартості на засадах повернення і з виплатою відсотків" [1, с. 128].

У загальному розумінні кредит (від латинського *creditum* – позика, борг) – це об'єктивна вартісна категорія, частина економічних відносин між суб'єктами ринку щодо акумулювання та перерозподілу вартості на умовах їх повернення, строковості і платності [2, с. 36]. У розвиненому ринковому господарстві кредит виконує такі функції: перерозподільну; регулятивну; стимулятивну; функцію ефективності; соціальну.

Перерозподільна функція – одна з основних та ґрунтується на економічній сутності кредиту. У процесі відтворення суспільного продукту в окремих сферах господарства відбувається вивільнення коштів, в інших – виникає потреба в них. Внаслідок кредитного перерозподілу прищвиджується процес залучення нової вартості (грошей, товарних ресурсів тощо) у сфери господарювання. Таким чином, за рахунок тимчасово вільних коштів одних суб'єктів господарювання задовольняються тимчасові потреби в коштах інших. У масштабах економіки країни перерозподільна функція кредиту пов'язана з тимчасовим перерозподілом вартості між різними галузями національної економіки.

Регулятивна функція кредиту пов'язана з можливістю за допомогою кредитних відносин забезпечити підтримку та оптимізацію пропорцій суспільного ви-

робництва. Певні специфічні кредитні відносини, які виникають між державою та суб'єктами господарювання в окремих галузях або сферах національного господарства, спроможні забезпечити їх прискорений економічний розвиток. Кредитна політика держави впливає на формування структури ВВП та на основні макроекономічні пропорції: відтворювальні, галузеві, територіальні та секторальні.

Стимулятивна функція кредиту полягає у забезпеченні прискорення економічного розвитку. З одного боку, залучення додаткових позикових коштів призводить до розширення суспільного виробництва та формування структури, яка найбільше відповідає наявному попиту. Цим самим кредит є чинником розширення ємності товарного ринку з позицій сукупного попиту. З іншого боку, кредит розширює можливості для зростання розміру сукупної пропозиції (шляхом спрощення доступу до додаткових грошових ресурсів та зростання рівня доходів окремих суб'єктів ринкової економіки (кредиторів) за рахунок кредитного відсотка). Таким чином, за допомогою кредитних відносин стимулюється розширення ємності товарного, а також грошового ринку країни та забезпечується повніша реалізація сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Функція ефективності пов'язана з можливістю досягнення за допомогою кредиту максимального використання обмежених економічних ресурсів. Формування кредитних відносин забезпечує підвищення ефективності на всіх фазах суспільного виробництва: ефективність виробництва, обміну та споживання. На кожній з них формуються певні кредитні відносини, які і забезпечують максимізацію використання економічних ресурсів. Критерієм досягнення максимуму є поняття парето-ефективності або парето-оптимальності – стан, за якого подальший розподіл або перерозподіл ресурсів призводить тільки до втрат учасниками економічних відносин.

Соціальна функція кредиту полягає в тому, що на його основі зростає ефективність суспільного виробництва, що забезпечує зростання життєвого рівня населення. Кредит сприяє поліпшенню стану споживчого ринку відповідно до пріоритету соціальної політики. Вагомим є значення споживчого кредиту, який сприяє швидшому зростанню життєвого рівня населення. Ці та інші функції кредиту (контрольна функція, функція заміщення грошей в обігу, функція опосередкування кругообігу капіталу тощо) забезпечують активний вплив кредитних відносин на процеси відтворення та нагромадження капіталу як на макро-, так і мікроекономічному рівнях. Водночас, кредитні відносини відображають цілісний процес руху позикового капіталу, який охоплює стадії його залучення, акумуляції та перерозподілу у ті сфери національного господарства, де виникає дефіцит коштів (рис.).

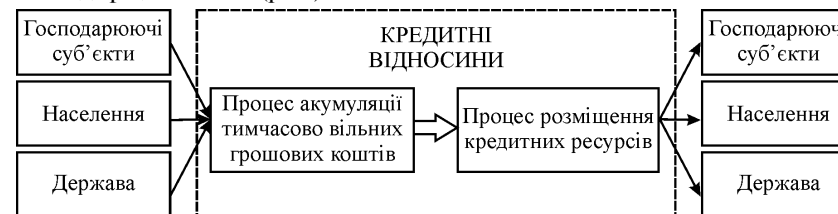

Рис. Основні процеси, які визначають рух кредитних ресурсів

У розвиненому ринковому господарстві кредитні відносини є обов'язковим елементом механізму господарювання та забезпечують регулювання процесу суспільного відтворення. Кредитні відносини опосередковано впливають на процес матеріального виробництва – забезпечують процес зміни вартісних характеристик результатів виробництва та його неперервність. Зіставлення динаміки кредитів та ВВП дають змогу визначити участь кредитних ресурсів у процесі матеріального виробництва (табл. 1).

Табл. 1. Динаміка кредитів і ВВП в Україні, 2008-2014 рр.

Рік	ВВП, млн грн	Кредити, млн грн	Кредити, % від ВВП
2008	948056	776815	81,94
2009	914720	760845	83,18
2010	1120585	774242	69,09
2011	1349178	847075	62,78
2012	1459096	842838	57,76
2013	1522657	931941	61,20
2014 III квартал	1116468	1059318	94,88

Джерело: [3].

Протягом аналізованого періоду (2008-2013 рр.) спостережено тенденцію до зменшення участі кредитних ресурсів у створенні ВВП країни. Частково ситуація пов'язана з кредитним бумом 2007-2009 рр., а зменшення частки кредитів у ВВП відображає перегляд банківськими установами кредитної політики та її переспрямування на зменшення кредитних ризиків. Тенденція змінюється у 2014 р., але не за результатами значного зростання обсягу кредитних ресурсів, а у зв'язку зі зменшенням ВВП країни. З метою поглиблення аналізу доцільно оцінити структуру кредитних ресурсів за секторами економіки та географічним розподілом (табл. 2). У структурі кредитів за секторами економіки (співвідношення кредитів за секторами економіки до сукупних валових кредитів) переважає частка резидентів країни (у межах 96-99 % до сукупних валових кредитів). Визначена тенденція характеризує переважаюче спрямування кредитних ресурсів на розвиток національної економіки.

Дослідження характеристик співвідношення кредитів за географічним розподілом до сукупних валових кредитів доводять абсолютне переважання кредитів для внутрішньої економіки (96-99 %) та зростання частки кредитів для країн з економікою, що розвивається, враховуючи Китай (до 2,3 % від обсягу сукупних валових кредитів у 2014 р.). Позитивною є визначена тенденція до зменшення частки кредитів в іноземній валюті.

Темпи приросту частки в сукупних валових кредитах таких секторів, як нефінансові корпорації та домогосподарства, дають змогу зробити висновок, що для банківської системи України останніми роками стає характерною тенденція, що спостерігається в усіх розвинених країнах, а саме – основним джерелом формування банківських ресурсів стають кошти населення та суб'єктів господарювання. Крім цього, потрібно відзначити поступове зростання ролі власних коштів під час формування ресурсної бази комерційних банків. Для того, щоб оцінити як змінювалися частки окремих складових ресурсної бази банківських установ в Україні протягом аналізованого періоду, розглянемо частку кожного виду банківських ресурсів (табл. 3).

Табл. 2. Динаміка кредитних ресурсів за секторами економіки та географічним розподілом

Рік	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Співвідношення кредитів за секторами економіки до сукупних валових кредитів							
Частка в сукупних валових кредитах: Резиденти	96,85	96,56	96,29	98,23	98,41	98,72	96,05
Частка в сукупних валових кредитах: Нерезиденти	3,15	3,44	3,71	1,77	1,59	1,28	3,95
Частка в сукупних валових кредитах: Депозитні корпорації	3,77	2,67	3,36	4,71	2,80	1,99	1,14
Частка в сукупних валових кредитах: Центральний банк	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Частка в сукупних валових кредитах: Інші фінансові корпорації	1,24	1,82	1,70	1,92	1,90	2,05	2,38
Частка в сукупних валових кредитах: Сектор загального державного управління	0,00	0,75	1,12	1,00	0,68	0,63	0,46
Частка в сукупних валових кредитах: Нефінансові корпорації	56,26	60,00	63,53	67,13	71,01	73,48	72,42
Частка в сукупних валових кредитах: Інші сектори-резиденти	35,58	31,32	26,58	23,48	22,01	20,57	19,65
Співвідношення кредитів за географічним розподілом до сукупних валових кредитів							
Частка в сукупних валових кредитах: Внутрішня економіка	96,85	96,56	96,29	98,23	98,41	98,72	96,05
Частка в сукупних валових кредитах: Країни з розвинутою економікою, за винятком Китаю	2,85	3,16	3,54	1,60	1,42	1,18	1,66
Частка в сукупних валових кредитах: Інші країни з економікою, що розвивається, включаючи Китай	0,30	0,28	0,17	0,17	0,17	0,10	2,29
Співвідношення кредитів в іноземній валюті до сукупних валових кредитів	60,32	52,59	48,23	42,13	37,66	34,72	47,77

Джерело: [4].

Табл. 3. Частка окремих складових ресурсної бази комерційних банків у 2010-2013 рр., %

Вид банківського ресурсу	Рік			
	2010	2011	2012	2013
Частка капіталу в ресурсах	14,6	14,7	15	15,1
Частка коштів суб'єктів господарювання	15,3	17,7	17,9	18,4
Частка коштів фізичних осіб	28,7	29	32,3	32,9
Частка міжбанківських кредитів	26,5	23,7	19	16,3
Частка інших ресурсів	14,9	14,9	15,8	16,3

Джерело: [5].

За результатами аналізу показників, наведених у табл. 3, можна визначити основні тенденції змін структури банківських ресурсів в Україні у 2010-2013 рр.:

- серед основних джерел формування банківських кредитних ресурсів протягом зазначеного періоду були кошти фізичних осіб, кошти юридичних осіб та міжбанківські кредити;
- стабільно важливу роль у формуванні банківських кредитних ресурсів відіграють ресурси суб'єктів господарювання, частка яких у загальній сумі ресурсів за чотири роки трохи змінилася – 18,4 % у 2013 р. проти 15,3 % у 2010 р.

- зростає роль вкладів фізичних осіб, частка яких у загальній сумі ресурсів за чотири роки збільшилася на 5,2 %. На сьогодні кошти населення є основною складовою ресурсної бази українських банків – за рахунок них на кінець 2013 р. було сформовано майже 34 % банківських ресурсів;
- на 0,5 % протягом аналізованого періоду зросла частка власного капіталу банків, що свідчить про значне зниження ролі залучених коштів під час формування банківських ресурсів;
- частка інших залучених ресурсів (до яких відносимо боргові цінні папери, емітовані банками, нараховані витрати, відстрочені податкові зобов'язання) має незначну динаміку коливання 14,9 % у 2010 році та 16,3 % у 2013 році.
- частка позичених на міжбанківському ринку коштів протягом 2010-2013 рр. значно зменшилася – від 26,5 % у 2010 р. до 16,3 % у 2013 р.

Висновки. У структурі кредитних ресурсів банківських установ України протягом останніх років спостерігаються такі тенденції: відбувається зменшення участі кредитних ресурсів у створенні ВВП країни (окрім 2014 р., в якому частка кредитів зростає до 95 % від ВВП, але не за рахунок значного зростання обсягу кредитних ресурсів, а у зв'язку зі зменшенням ВВП країни); у структурі кредитів за секторами економіки переважає частка резидентів країни (96-99 % до сукупних валових кредитів); у структурі кредитів за географічним розподілом до сукупних валових кредитів абсолютно переважає частка кредитів для внутрішньої економіки (96-99 %); зростає частка кредитів для країн з економікою, що розвивається, враховуючи Китай (до 2,3 % від обсягу сукупних валових кредитів у 2014 р.); зменшується частка кредитів в іноземній валюті; у структурі джерел формування кредитних ресурсів переважають надходження у вигляді частки коштів суб'єктів господарювання та фізичних осіб.

Незважаючи на закріплення позитивних тенденцій у динаміці та структурі кредитних ресурсів банків, невирішені проблеми не втратили своєї актуальності. До них, передусім, належать низький рівень ресурсної бази і перевага коротких пасивів. Це може призвести банківський сектор до ризику втрати ліквідності, підвищення кредитного та ринкового ризиків. Внаслідок цього банки мають обмежені можливості щодо кредитування фінансового сектору економіки і населення, забезпечення достатнього рівня довіри клієнтів і вкладників.

Література

1. Сакс Дж. Економіка перехідного періоду. Уроки для України / Сакс Дж., Пивоварський О. – К.: Вид-во "Основи", 1996. – 345 с.
2. Коцовська Р. Операції комерційних банків / Р. Коцовська, В. Ричаківська, Г. Табачук, Я. Грудзевич, М. Вознюк. – Вид. 4-ге, [перероб. та доп.]. – К.: Вид-во "Алерта", 2004. – 500 с.
3. Бюлетень Національного банку України № 1/2015 (262) // Офіційний сайт НБУ. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=13617293>.
4. Україна: Індикатори фінансової стійкості та довідкові дані 2008-2014 рр. // Офіційний сайт НБУ. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=50772>.
5. Дані фінансової звітності банків України за 2007-2013 рр. // Офіційний сайт НБУ. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua>.

Черничко Т.В., Гливіяс Т.М. Динаміка і структура кредитних ресурсів комерційних банків України

Исследована суть и определены особенности кредитной деятельности банков, использованы статистические методы анализа кредитных операций. Рассмотрены особен-

ности кредитных отношений в кризисный период и проведена оценка влияния динамики кредитных ресурсов коммерческих банков на развитие финансового рынка Украины. Проанализированы основные функции кредита в современных условиях. Проанализирована динамика объемов кредитов и ВВП с целью определения участия кредитных ресурсов в процессе материального производства. Проанализирована динамика кредитных ресурсов по секторам экономики и географическому распределению. Выявлены проблемы, которые возникают в процессе кредитования, и доказано их влияние на развитие финансового рынка Украины. Определено, что в структуре кредитов по географическому распределению преобладающей является долевое участие кредитов для внутренней экономики; растет частица кредитов для стран с развивающейся экономикой; уменьшается частица кредитов в иностранной валюте; в структуре источников формирования кредитных ресурсов преобладающими являются поступления в виде долевого участия средств субъектов хозяйствования и физических лиц.

Ключевые слова: банки, кредиты, кредитная деятельность, статистические методы, кредитные операции, риски, финансово-экономический кризис, прибыль.

Chernychko T.V., Hlyvlyas T.N. The Dynamics and Structure of Credit Resources of Ukraine's Commercial Banks

The essence and peculiarities of banks credit activities are defined. Statistical methods of credit transactions analysis have been applied. The purpose of the article is to research the peculiarities of credit relations during the crisis and impact assessment of the credit dynamics of commercial banks in financial market development in Ukraine. The basic credit function in the current conditions is analysed. The dynamics of credits volume and GDP aimed to determine involving credit resources into the process of material production is evaluated. The dynamics of credit by sector and geographic distribution is studied. The problems encountered in the process of lending have been revealed and their impact on the financial market of Ukraine has been proved. It was determined that the credits for the geographical distribution to total loans is absolutely dominant share of loans to the domestic economy; the share of loans in countries with developing economies has been increasing; the share of loans in foreign currency has been reducing; as a proportion of funds of entities and individuals are predominant in the structure of the sources of credit resources.

Keywords: banks, credits, credit activities, statistical methods, credit transactions, risks, financial crisis, profit.

УДК 339.138

Доц. В.Р. Шевчук, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка; директор В.С. Кондратьєва – ТЗОВ "Аудиторська компанія міжнародні стандарти"

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРЕВАГИ (НЕДОЛІКИ) АУТСОРСИНГУ ПОСЛУГ ІЗ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Визначено передумови надання аутсорсингу внутрішнього аудиту як для потенційних клієнтів-замовників, так і для аудиторських фірм-аутсорсерів шляхом аналізу останніх досліджень вітчизняних авторів та нормативних актів. Розкрито роль аутсорсингу внутрішнього аудиту для фінансових установ, для яких впровадження внутрішнього аудиту в Україні є обов'язковим. Охарактеризовано переваги застосування аутсорсингу бізнес-процесу внутрішнього аудиту для вітчизняних підприємств та виділено його недоліки, що можуть ускладнювати або й унеможливити його впровадження за певних умов та обставин.

Ключові слова: внутрішній аудит, аутсорсинг, аутсорсер, аудиторська фірма, клієнт, замовник, бізнес-процес, фінансова установа.

Постановка проблеми. Посилення конкурентної боротьби на фоні загальних кризових явищ в економіці України спонукає вітчизняні підприємства